

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Commissie Veiligheid en Justitie
Cie.vj@tweedekamer.nl

datum	: 4 februari 2016	Contact	: mr. C. Heck-Vink
uw brief van	: -	e-mail	: c.heck@knb.nl
uw kenmerk	: -	Telefoon	: 070 330 7111
ons kenmerk	: 3407/TM		
betreft	: Inbreng KNB ten behoeve van Hoorzitting Contourennota Modernisering Wetboek van Strafvordering op 10 februari 2016		

Geachte leden van de Commissie V&J,

Tijdens de hoorzitting op 10 februari a.s. over de Contourennota Modernisering Wetboek van Strafvordering wordt u in de gelegenheid gesteld om meer informatie te krijgen over deze modernisering.

Een van de onderwerpen van de modernisering is het verschoningsrecht / de geheimhoudingsplicht die geldt voor alle functioneel verschoningsgerechtigden in Nederland. De notaris is een van deze functioneel verschoningsgerechtigden. Om inzicht te geven in het verschoningsrecht / de geheimhoudingsplicht van de notaris, geven we u graag een aantal aandachtspunten mee.

Definitie

Het verschoningsrecht volgt de geheimhoudingsplicht: zonder geheimhoudingsplicht is er geen verschoningsrecht en zonder verschoningsrecht is de geheimhoudingsplicht een illusie. Het verschoningsrecht geldt voor al hetgeen onder de geheimhoudingsplicht valt zodat de beide begrippen hierna gemakshalve door elkaar worden gebruikt. Het verschoningsrecht is op verschillende plaatsen wettelijk vastgelegd (art. 165 lid 2 Rv, art. 218 Sv en art. 53a AWR).

Hoedanigheid van notaris is bepalend (als notaris)

Het verschoningsrecht is bestemd voor alle gevallen waarin de notaris door de cliënt *als notaris* wordt geraadpleegd. Het moet niet uitmaken voor wat voor soort zaak de hulp van de notaris wordt ingeroepen. Het verschoningsrecht is bedoeld voor alle situaties waarin de notaris wordt geraadpleegd *omdat hij notaris is*. De cliënt moet vrij zijn om de notaris op ieder moment te kunnen aanspreken *als notaris* en erop kunnen rekenen dat toevertrouwde informatie door de notaris geheim gehouden wordt. De cliënt moet zelf geen onderscheid hoeven te maken in het type zaak dat door hem aan de notaris wordt voorgelegd.

Het antwoord op de vraag of de notaris in zijn hoedanigheid handelt, zal afhangen van de omstandigheden. Een notaris die voor een cliënt notariële werkzaamheden verricht, bijvoorbeeld als boedelnotaris, heeft verschoningsrecht. De notaris die buiten het notariële kader optreedt, zal geen verschoningsrecht hebben. Dat is het geval in de situatie dat de notaris *niet als notaris* wordt gevraagd en het werk ook *niet van notariële aard* is, bijvoorbeeld de notaris die *enkel* optreedt als notulist bij een bouwvergadering. Dit is geen notariële werkzaamheid, dus is er ook geen verschoningsrecht.

Verschoningsrecht beperkt tot vertrouwelijke informatie

Vertrouwelijke informatie is informatie die vertrouwelijk aan de notaris is meegedeeld of waarvan hij het vertrouwelijk karakter moest begrijpen. Eigen observaties / waarnemingen van de notaris vallen niet onder zijn verschoningsrecht. Feitelijke gegevens zijn evenmin toevertrouwd en vallen ook niet onder het verschoningsrecht: bijvoorbeeld hoelang de notaris de cliënt kent, welke medewerker met de cliënt heeft gesproken, hoe vaak de cliënt langs is geweest en op welke data. Vertrouwelijk is wel waarvoor de cliënt is langs geweest en hetgeen door de cliënt met de notaris is besproken.

Verschoningsrecht voor alle notariële werkzaamheden

De cliënt die de notaris raadpleegt, kan geen onderscheid maken. Als de notaris door iemand wordt geraadpleegd *als notaris* moet deze persoon op vertrouwelijke behandeling kunnen rekenen. Als het verschoningsrecht in dat geval niet gegarandeerd is, verliest de notaris zijn vertrouwensfunctie.

Hetzelfde geldt voor de arts, de geestelijke en de advocaat.

Het werkterrein van de notaris is niet te splitsen in een zakelijk en een persoonlijk deel: zakelijke en persoonlijke transacties lopen door elkaar heen. De notaris die geen kennis heeft van de zakelijke omstandigheden van zijn cliënt kan zijn cliënt ook niet over persoonlijke aangelegenheden (zoals een testament of huwelijkse voorwaarden) adviseren. Voorbeeld: rol van de notaris bij bedrijfsopvolging, huwelijkse voorwaarden en testamenten.

Het verschoningsrecht is van wezenlijk belang voor de adviseursrol van de notaris. Cliënten die de notaris inschakelen als adviseur moeten op vertrouwelijke behandeling kunnen rekenen. Partijen moeten vrijelijk in het bijzijn van de notaris kunnen onderhandelen. Zonder deze gegarandeerde vertrouwelijkheid kan de notaris zijn rol als adviseur niet vervullen.

Waar geldt het verschoningsrecht niet

Werkzaamheden die de notaris niet hoort te verrichten: die naar zijn redelijke overtuiging of vermoeden leiden tot strijd met het recht of de openbare orde dan wel handelingen die kennelijk een ongeoorloofd doel of gevolg hebben of anderszins gegronde redenen voor weigering opleveren.

Werkzaamheden die de notaris in een andere hoedanigheid verricht, zoals bestuursfuncties en curator in een faillissement.

Derdengeldenrekening: De Belastingdienst en het OM kunnen gegevens opvragen over gelden van cliënten die over de derdengeldenrekening lopen.

WWFT meldingsplicht: op grond hiervan moeten ongebruikelijke transacties worden gemeld. Het verschoningsrecht geldt daarvoor niet. De WWFT geldt voor bijna het gehele werkterrein van de notaris. Uitgezonderd zijn het familie- en erfrecht.

In het strafrecht:

- Documenten die onderdeel uitmaken van strafbare feiten vallen niet onder het verschoningsrecht.
- In zeer uitzonderlijke omstandigheden prevaleren hogere belangen boven het verschoningsrecht. Het verschoningsrecht geldt niet voor cliënten die betrokken zijn bij ernstige strafbare feiten.
- Het verschoningsrecht geldt niet voor de notaris persoonlijk. Een notaris kan zich niet achter het verschoningsrecht verschuilen als hij zelf wordt verdacht van een strafbaar feit.

Geen afstand van het verschoningsrecht mogelijk

De notaris kan geen afstand doen van zijn verschoningsrecht, ook niet op verzoek van de cliënt of andere betrokkenen. Het is een algemeen rechtsbeginsel dat niet ter vrije beschikking van partijen staat. De notaris is zelf verantwoordelijk voor de vertrouwelijke behandeling van informatie van en over zijn cliënt en moet zelf beslissen over de al of niet toepasselijkheid van het verschoningsrecht. Zelfs als de cliënt de notaris van zijn geheimhoudingsplicht ontslaat, houdt de notaris een eigen verantwoordelijkheid en kan het zijn dat hij zich op zijn verschoningsrecht moet beroepen.

Mocht u nog vragen hebben over bovenstaande, dan horen wij dat graag.

A handwritten signature in blue ink, which appears to be 'J.H. Oomen', is written over a faint, circular watermark. The signature is fluid and stylized.

Mr. J.H. Oomen
voorzitter KNB